

Kommunismens kurvor

Allt mera sannolikt synes det att den internationella kommunismen för närvarande håller på att förbereda en "ny" taktik — ny i den meningen att den helt avviker från den under några år följda, gammal såttillväg som samma taktik begagnats under flera skeden efter maktövertagandet i Ryssland år 1917. Man genomtor inte bara en avspänningsoffensiv i utrikespolitiken, avsedd att mildra demokratiernas oro och därmed göra dem mogna för aggressioner i framtiden. Till denna avspänningsoffensiv anknuter försök att tillfälligt engagera de riktningar som anses möjliga att påverka i aktionen för en utjämning, vars realitet är försvagandet av Västerterns försvar och sammanhållning. Den kommunistiska pressens hållning anger med all önskvärd tydlighet vart man syftar. Samma språkrör för den ryska statsledningen som för ett eller två år sedan skildrade den svenska regeringen och de svenska partierna, inte minst socialdemokratin, som agenter för det krigshetsande Amerika talar nu med välvilja, nästan med ömhet, om den goda viljan hos de förut utdömda, om enhetsfront de fredsälskande grupperna emellan, om att arbetarna genom sina fackorganisationer bör förena sig i strid mot det fåtal som representerar reaktionen. De gemenheter som nyss brukades i propagandan mot hela Västertern och mot alla demokrater reserveras nu för dem som systematiskt söker avslöja de kommunistiska planerna.

Företeelsen är som sagt inte ny. Hela kommunismens historia kan tecknas som en rad svängningar mellan öppet aggressiva skeden och sådana skeden då man genom vänlighet söker förvirra, mjuka upp, avväpna motståndarna. Det första avspänningsskedet kom redan under Lenins tid; diktatorn, som först talat om världsrevolutionen som omedelbart förestående, förklarade radikalismen vara en "kommunismens barnsjukdom" och anbefallde samarbete mellan socialistiska partier och fackföreningar världen över. Lenin var jämförelsevis uppriktig i förkunnandet av denna taktik; han betonade att "koexistensen" blott var provisorisk och uppmanade kommunisterna i England att stödja MacDonald under erinran om att stödet egentligen var av samma art som "repet ger åt den hängde".

Under en följd av år återgick man därefter till den marxistiska formeln att alla utanför det klassmedvetna proletariatet — alltså kommunisterna — bildade "en enda reaktionär massa". Det var det skede under vilket nazismen i Tyskland ansågs likvärdig med eller rent av överlägsen socialdemokratin därför att den utgjorde "kapitalismens sista fas" och då kommunister och nazister i förening genom strejker och angrepp förberedde den tyska demokratin undergång.

Sedan ett nytt skede av närmande till socialdemokrater och demokrater över huvud: folkfronten, inträdet i Nationernas förbund, 1936 års ryska författning som skulle ge, och åt många gav, illusionen av folkstyrelse på marsch. Därefter återfallet i den "radikala" taktiken, som denna gång gick till ytterligheten av en allians med nazismen, försvarad med teorin om nazisternas och demokraternas likvärdighet som delar av den reaktionära massan. Så angrep Hitler Ryssland, och kommunisterna i alla länder blev på en natt "demokrater", kämpar för enhet mot reaktionen. På nästa fas, aggressionerna mot väster under ett årtionde, kommer så i våra dagar den fjärde avspänningsperioden, Genèveandan, resetraffiken, freds- och avrustningspropagandan. Och för fjärde gången frågar sig miljoner i Väster: Kanske ligger det något i detta, låt oss försöka en gång till, det är kanske äntligen allvar.

Vilka är orsakerna till dessa svängningar? En hel litteratur finns om förloppet. Så mycket är väl tydligt att en

kombination av inre svårigheter och motsättningar samt motstånd eller fara från andra staters sida varit starkt drivande krafter. "Koexistensen", "enhetsfronten", "avspänningen", tillgrips som en vapenvila, under vilken man räknar med att motparten försvagas och kommunismen hämtar krafter till nya framstötter. I dessa lägen blir de som motsätter sig samarbete med demokraterna "trotskister, socialfascister, förrädare, galna hundar och hვენor" osv., medan tidigare de som önskat ett sådant samarbete stämplats med samma glåpord. Men att överge målet, kommunismens totala seger, är det inte fråga om "förrän räkorna börjar vissla", för att tala med Christjev. Inte heller avstår man från den agitation, den fostran av missnöje, oroligheter och revolter som kan bereda vägen för den nya strategiska offensiven. Shakespeares ord i "Henrik den fjärde" ger bilden:

På mina tungor rider jämt förtalet,
och jag uttalar det på alla språk.
Fullstoppande med lögners mänskors
öron,
om fred jag talar, när det lömska
hatet,
dolt under vänligt smil, lönnmördar
världen.

Men är det inte, i alla fall, allvar den här gången? Tänker sig inte dagens ryska makthavare en avspänning på längre sikt? Med absolut säkerhet kan självfallet inte de frågorna besvaras med nej. Men det kan sägas att det är ytterst osannolikt att så förhåller sig och än mera osannolikt att eventuellt nu härskande goda avsikter skall bli rådande för framtiden. Än säkrare är att dessa avsikter snabbt förflyktigas om Västertern blottställer sig genom att minska sitt försvar och uppges sin samverkan. Den tredje avspänningsperioden gjorde tio stater till delar av Ryssland eller till satelliter; den fjärde avspänningsoffensiven kan, om den lyckas, kosta Västeuropa eller världen friheten.